

ІННОВАЦІЙНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ
В СУЧАСНІЙ ОСВІТІ:
ВИКЛИКИ, РЕАЛІЇ, СТРАТЕГІЇ

ІННОВАЦІЙНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ В СУЧАСНІЙ ОСВІТІ: ВИКЛИКИ, РЕАЛІЇ, СТРАТЕГІЇ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ІV ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ВІДКРИТОГО
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОГО
ОНЛАЙН-ФОРУМУ

Київ, 27 жовтня 2022 року

Міністерство освіти і науки України
Національна академія наук України
Національний центр «Мала академія наук України»
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Інститут обдарованої дитини НАПН України
Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова
Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України
Кафедра ЮНЕСКО з наукової освіти
Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова
Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України
Льотна академія Національного авіаційного університету
Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти»
Криворізький природничо-науковий ліцей
Громадська організація «Школа адаптивного управління соціально-педагогічними системами»
Комунальний заклад «Рішельєвський науковий ліцей»
Херсонський політехнічний фаховий коледж
Державного університету «Одеська політехніка»
Кафедра професійної та вищої освіти
Державного закладу вищої освіти «Університет менеджменту освіти»
Факультет іноземних мов Державного закладу
«Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»

ІННОВАЦІЙНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ В СУЧАСНІЙ ОСВІТІ: ВИКЛИКИ, РЕАЛІЇ, СТРАТЕГІЇ

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ІV ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ВІДКРИТОГО
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОГО ОНЛАЙН-ФОРУМУ
(КИЇВ, 27 ЖОВТНЯ 2022 РОКУ)**

Київ
Національний центр
«Мала академія наук України»
2022

Рецензенти:

С. О. Довгий — президент Малої академії наук України, академік НАН України, академік НАПН України, доктор фізико-математичних наук, професор, м. Київ;

О. Є. Стрижак — заступник директора з наукової роботи Національного центру «Мала академія наук України», доктор технічних наук, доцент, м. Київ;

Г. В. Єльникова — голова ради громадської організації «Школа адаптивного управління соціально-педагогічними системами», професорка Української інженерно-педагогічної академії, докторка педагогічних наук, м. Харків

*Рекомендовано Вченою радою
Національного центру «Мала академія наук України»
(протокол №10 від 24 листопада 2022 р.)*

I-66 **Інноваційні** трансформації в сучасній освіті: виклики, реалії, стратегії : зб. матеріалів IV Всеукр. відкр. наук.-практ. онлайн-форуму, Київ, 27 жовт. 2022 р. / за заг. ред. І. М. Савченко, В. В. Ємець. — Київ : Національний центр «Мала академія наук України», 2022. — 588 с.
ISBN 978-617-7945-04-7

Матеріали збірника репрезентують тези доповідей учасників IV Всеукраїнського відкритого науково-практичного онлайн-форуму «Інноваційні трансформації в сучасній освіті: виклики, реалії, стратегії», які присвячені осмисленню теоретичних і методичних принципів забезпечення результативної діяльності закладів освіти; проблем цифровізації освіти, шляхів та засобів формування ефективного віртуального простору для розв'язання актуальних освітніх проблем; питань трансдисциплінарних напрямів наукового мислення; векторів особистісного і професійного розвитку педагога, наукового потенціалу та перспектив впровадження STEM-освіти тощо. Тези доповідей зорієнтовано на узагальнення, систематизацію теоретичних положень, а також на впровадження їх в освітню практику, на використання інноваційних концепцій, застосування експериментальних розробок у процесі наукової та освітньої діяльності.

Матеріали форуму адресовано науковцям, учителям, здобувачам наукових ступенів, студентам, а також усім, хто цікавиться проблемами сучасної освіти в аспекті формування оптимальних умов для успішної самореалізації.

УДК [37.013:371.2]:001(082)

КОЛЕБОШИН В. Я., КОЛЕБОШИН С. В., ІГНАТЕНКО Є. В. Індивідуалізоване навчання як виклик сучасності	405
КОПІЙКА Г. К., ЗУБАРЕНКО О. В., КРАВЧЕНКО Т. Ю. Методи поліпшення якості дистанційної освіти лікарів-інтернів	410
МАЙДАНЕНКО С. В. Психолого-педагогічні проблеми дистанційного і змішаного навчання	413
НЕВОЄННА О. А., ІВАНЕНКО Л. О., СЕВОСТ'ЯНОВ П. О. Якість освіти в умовах вимушеного дистанційного навчання	416
ПЕТРОВСЬКА К. В. Використання логічних задач у початковій школі під час дистанційного навчання	419
СТРИЖАК А. Є. Умови реалізації психолого-педагогічного супроводу формування соціальної успішності молодших школярів у процесі навчання	422
ЧЕРКАШИНА Т. С. Узагальнення наукових підходів до визначення сутності поняття «дистанційне навчання»	425
Наукова панель 9	
РОЗВИТОК ІНТЕЛЕКТУ І СУБ'ЄКТНОСТІ	
У ВІРТУАЛЬНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРИ	429
ДОЛГА О. Д. Трансцендуючий інтелект та виклики віртуального освітнього простору	430
НОСУЛЯ В. А. Самоздійснення особистості у віртуальному просторі	433
ПРИХОДНЮК В. В. Інформаційно-аналітична система підтримки навчально-дослідницької діяльності як складова віртуального освітнього простору	436

■ МЕТОДИ ПОЛІПШЕННЯ ЯКОСТІ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ

Ганна Кузьмівна Копійка,
доцентка кафедри педіатрії № 3
з післядипломною підготовкою
Одеського національного
медичного університету,
кандидатка медичних наук,
м. Одеса
ann_29@ukr.net

Олександр Всеволодович Зубаренко,
завідувач кафедри педіатрії № 3
з післядипломною підготовкою
Одеського національного
медичного університету,
доктор медичних наук, професор,
м. Одеса
kafped3@ukr.net

Тетяна Юрївна Кравченко,
доцентка кафедри педіатрії № 3
з післядипломною підготовкою
Одеського національного
медичного університету,
кандидатка медичних наук,
м. Одеса
tkravchenko1964@ukr.net

З урахуванням епідеміологічних вимог, пов'язаних з пандемією COVID-19, а також враховуючи воєнний стан у країні, більшість навчальних закладів в Україні перейшли на дистанційну, або гібридну, форму навчання. Для медичних закладів, де здобувачі вищої освіти отримують не лише теоретичні знання, а й практичну підготовку, дистанційне навчання виявилось певним викликом. На сьогодні перед викладачами постало завдання забезпечити дистанційний навчальний процес на високому рівні та організувати контроль отриманих знань здобувачами освіти [1; 2].

На кафедрі педіатрії № 3 Одеського національного медичного університету здобувають післядипломну освіту лікарів-інтернів зі спеціальності «Педіатрія» протягом двох років. З метою оптимізації навчального процесу, а також враховуючи наявність практичної частини в курсі навчання лікарів-інтернів, де вони

повинні опрацювати практичні навички, в своїй роботі ми використовуємо гібридну форму навчання, яка поєднує дистанційне навчання та практичні заняття на клінічній базі кафедри. Дистанційне навчання відбувається з використанням програми Teams в режимі реального часу. Для проходження практичної частини курсу лікарі-інтерни розподіляються на групи та відвідують відділення дитячої лікарні, яка є клінічною базою кафедри, де вони мають можливість відпрацювати практичні навички біля ліжка хворого. Дитяча лікарня розташована у типовій будівлі, яка має сховище, що відповідає санітарно-епідеміологічним умовам під час воєнного стану. Лікарі-інтерни допускаються до практичних занять за наявності щеплень від коронавірусної інфекції та з дотриманням загальних санітарно-епідеміологічних умов лікарні. Під час повітряної тривоги заняття переривається, лікарі-інтерни спускаються до сховища.

Під час дистанційних зустрічей увага приділяється найголовнішим аспектам нової теми. Напередодні лікарі-інтерни отримують питання для самостійного опрацювання, здебільшого на повторення матеріалу. Викладання нової теми задля кращого засвоєння розподілене на декілька блоків. Перший блок — це теоретична частина, яку пояснює викладач, робить акценти, розтлумачує основні поняття. Другий блок — це перегляд короткого відео (не більше 10 хв) на тему заняття (зазвичай це клінічний розбір питання про тематичного хворого). Відеоряд сформований силами колективу кафедри з власних відеозаписів (за згодою пацієнта) або з тих, що є у вільному доступі в інтернеті. Третій блок — це короткі тестові завдання або клінічні задачі на закріплення вивченого матеріалу.

Під час спілкування зі здобувачами освіти намагаємось здебільшого ставити запитання відкритого типу: «Як?», «Яка ваша думка з цього питання?», «Чому?». Саме ці питання вимагають розгорнутої відповіді та пояснень. Навпаки, запитань закритого типу, на які можна надати відповідь «так» або «ні» — уникаємо.

Для контролю вивченого матеріалу ми використовуємо різновиди письмових робіт, але це не класичні запитання формату «питання — відповідь», які можна легко списати з будь-якого джерела, а індивідуальні короткі роботи, що вимагають мислення та творчого підходу під час виконання.

Дуже важливим на етапі дистанційного навчання за відсутності живого спілкування є надання зворотного зв'язку, який має

бути не формальним, а максимально якісним [3]. Стосовно зворотного зв'язку у своїй роботі ми дотримуємося наступних вимог: регулярність, конкретність, збалансованість, своєчасність, достатність. Під регулярністю та своєчасністю розуміємо надання коментарів, навіть коротких, або відгуків викладачем на кожному занятті. Розподіл лікарів-інтернів на мінігрупи до 10 здобувачів освіти в кожній дає змогу забезпечити регулярність зворотного зв'язку. Конкретність полягає у тому, що викладач не тільки відмічає неправильні відповіді, а також розтлумачує здобувачу освіти його помилки та пояснює, як треба було виконати завдання та що саме потребує доопрацювання. Збалансування має на меті надання здобувачу освіти не лише інформації про його помилки, а й додавання позитивної нотки у спілкування, а саме акцентування уваги на правильних відповідях, похвала, підбадьорювання. При цьому намагаємося дотримуватися принципу розумної достатності, бо надмірна кількість порад, навіть якщо вони корисні, можуть дезорієнтувати [4].

Кінцевий зворотний зв'язок отримаємо наприкінці курсу у вигляді анонімного анкетування. Опрацювавши відповіді лікарів-інтернів на запитання щодо якості наданої їм освіти, робимо відповідні висновки, опрацьовуємо помилки, удосконалюємо алгоритм навчання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Щодо завершення 2019/20 навчального року : лист Міністерства освіти і науки України від 27.03.2020 р. № 1/9-178. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/shodo-zavershennya-201920-navchalnogo-roku> (дата звернення: 23.09.2022).

2. Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності. URL: https://msu.edu.ua/library/wp-content/uploads/2019/11/methods_2019-final.pdf (дата звернення: 23.09.2022).

3. Flower Darby. How To Be a Better Online Teacher. URL: <https://www.chronicle.com/interactives/advice-online-teaching?cid=cp234> (дата звернення: 23.09.2022).

4. Holly Fiock, Heather Garcia. How to Give Your Students Better Feedback With Technology. URL: <https://www.chronicle.com/article/how-to-give-your-students-better-feedback-with-technology/> (дата звернення: 23.09.2022).